

Tillämpad välfärdsforskning 2021

Information om utlysningen

Inom denna utlysning kan du ansöka om fyra olika bidragsformer: programbidrag, projektbidrag och bidrag till internationell postdok - inresande och utresande postdokbidrag.

Totalt avsätts cirka 160 miljoner kr för åren 2021–2026.

Sista dag att skicka in ansökan är den 9 februari kl. 14.00.

Inriktning

Forte ansvarar för ett nationellt forskningsprogram om tillämpad välfärdsforskning. Det nationella forskningsprogrammets syfte är att stärka klient- och praktknära forskning inom socialtjänstens verksamhetsområden. Klient- och praktknära forskning bygger på frågeställningar som är relevanta utifrån socialtjänstens och klienters och brukares behov och kan leda till nytta och användbarhet för klienter, socialtjänstens verksamhet och samhället i stort. Det kan till exempel vara forskning om socialtjänstens funktionssätt, resultat och effekter ur ett klient- och brukarperspektiv som ger underlag för utveckling av socialtjänsten. I satsningen ingår därför att stärka samverkan mellan forskning och praktik samt öka delaktigheten från brukare/klienter och anhöriga (läs mer under ”Samverkan mellan forskning och praktik”).

Forskningen som finansieras ska uppfylla höga kvalitetskrav, adressera identifierade forskningsbehov samt gärna omfatta flera olika discipliner och vetenskapliga kompetenser. Forte välkomnar studier av olika vetenskapliga ansatser, såväl kvalitativa som kvantitativa metoder (men gärna studier med ”mixed methods” det kan till exempel omfatta att tillämpa kvalitativa metoder som komplement till kontrollerade randomiserade studier).

Utlisningens inriktning utgår från åtta prioriterade områden. Dessa presenteras mer utförligt i [programmets strategiska agenda](#). Vi hänvisar även till Fortes och SBU:s [kartläggning av forskningsbehov](#) i socialtjänsten utifrån praktikers och brukares/klienters perspektiv. Ansökningar inom denna utlysning ska vara inriktade på någon eller några av nedan prioriterade områden (observera att det förekommer överlapp mellan dessa och att en ansökan kan svara mot flera områden).

1. Effekter av interventioner. Det behövs mer interventionsforskning som utvärderar effekterna av de insatser som används i socialtjänsten utifrån individnära utfallsmått. Det behövs forskning både om befintliga interventioner samt utveckling och utvärdering av nya insatser. Den sociala aspekten i insatser behöver belysas, så som metoder för bemötande, relationsskapande och förhållningssätt. Mer forskning behövs också om olika insatsers kostnadseffektivitet. Fler randomiserade

- kontrollerade studier och kvasiexperimentella studier med en jämförelsegrupp och upprepade mätningar behövs.
2. **Metoder för att utreda individers behov av insatser.** Forskning om metoder för att utreda, bedöma och beskriva individers problem, situation och behov av insatser. Det behövs både kvantitativ forskning och forskning med en kvalitativ ansats som undersöker bemötande, interaktioner och relationsskapande och hur detta påverkar bedömningen.
  3. **Socialtjänstens förebyggande arbete och tidiga insatser.** Mer kunskap behövs om effekter av socialtjänstens förebyggande, tidiga och uppsökande insatser. Utöver ett individ- och grupperspektiv omfattar forskningsområdet även den samhällsbaserade socialtjänsten. Det finns behov av forskning om effekter och nytta av socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen för att bidra till att förebygga sociala problem och bidra till en god samhällsmiljö.
  4. **Implementering, förändrings- och förbättringsarbete.** Det behövs forskning om metoder för att överföra ny kunskap till praktiken samt kunskap om hur verksamheten kan organiseras för att skapa en arbetskultur för lärande och förbättring av kvalitet. Det behövs även forskning om metoder för systematisk uppföljning, till exempel utveckling och forskning om planerings- och uppföljningsverktyg, både för socialtjänstens kärnverksamhet och för behandlingsverksamheter.
  5. **Sammanhållna insatskedjor och samverkan.** Forskning om samordning i gränssnittet mellan socialtjänsten och till exempel hälso- och sjukvård, skola, olika myndigheter och det civila samhället. Forskningen behöver utvärdera vilka effekter samordning får för brukarna. Det behövs även forskning om samarbete mellan kommuner och inom lokala socialtjänster samt samhällsekonomiska aspekter kring samordning.
  6. **Brukarmedverkan/delaktighet.** Det är viktigt att utveckla och utvärdera metoder utifrån brukarnas behov och att organisera arbetet och arbetssätt i socialtjänsten utifrån ett brukarperspektiv. Forskning om metoder för att skapa delaktighet och inflytande samt vilka effekter och följder brukarmedverkan får. Brukarperspektivet är en viktig aspekt även i forskning inom de andra prioriterade områdena.
  7. **Digitalisering och välfärdsteknik.** Forskning om välfärdsteknologi för att utveckla både arbetssätt, processer, organisation och insatser i socialtjänsten. Området omfattar forskning om etiska och juridiska aspekter kring välfärdsteknik samt hälsoekonomisk forskning om effekter om digitalisering och välfärdsteknologi.
  8. **Ideell och privat sektor som utförare av socialtjänstens insatser.** Forskningen om hur förändringar av socialtjänsten och ansvarsfördelningen i form av hur privatisering påverkar brukarna, tjänsternas kvalitet och innehåll samt kostnadsutvecklingen behöver stödjas. Villkoren för samhällets styrning och kontroll av detta fält är viktiga forskningsfrågor samt frågan hur informationen till brukare/klienter och anhöriga ska organiseras och utföras.

Samskapande mellan forskning och praktik

Forskningen som finansieras av programmet ska planeras och genomföras i samverkan med relevanta målgrupper, exempelvis berörda professioner, brukar- och intresseorganisationer och/eller brukare och klienter. Detta kräver en mer explorativ

ansats där projektet utvecklas i samarbete med olika aktörer. I ansökan ska processen för detta beskrivas samt på vilket sätt samskapande sker i de olika delarna av forskningsprocessen:

- Studiens (eller interventionens) design
- Datainsamling
- Dataanalys¹
- Tolkning av data¹
- Spridning av resultat
- Implementering

Ju fler delar som samarbetsaktörer involveras i, desto högre grad av samskapande. Viktigt är dock att samskapandet bidrar till högre kvalitet och relevans i den forskning som kommer ut av projekten. Samverkan kan till exempel ske genom att parterna ingår i en rådgivande grupp/referensgrupp till projektet. [Läs mer om principer för samskapande i forskning här](#). För att uppfylla kraven för praktik- och klientnära forskning samt samskapande behöver de sökande i utlysningen visa att:

- forskningsfrågan är prioriterad för dessa grupper
- utfallsmåtten är viktiga för klienter och brukare
- klienter och brukare kommer att involveras i forskningsprocessen och
- kostnaderna för detta är inkluderade i projektets budget.

Liknande principer ska tillämpas om forskningen främst ska utföras med praktiker eller beslutsfattare eller andra relevanta aktörer.

Bidragsformer

Inom denna utlysning finns det fyra olika former av bidrag. Under rubrikerna nedan redovisas villkor, beloppsnivå och behörighetskrav för respektive bidragsform.

Högst en ansökan per bidragsform och projektledare är tillåtet. Ansökningar om olika former av bidrag får inte gälla samma projekt.

! Observera att beloppen nedan inkluderar så kallade indirekta kostnader. Ansökningar som överskrider den specificerade gränsen kommer inte att beredas. Detta gäller ej för projektbidrag då det inte finns ett angivet maxbelopp.

Programbidrag

Programbidrag syftar till att bygga upp och förstärka forskningsmiljöer inom de prioriterade områdena som beskrivs ovan. Satsningen ska göra det möjligt för forskargrupper att ta upp nya frågeställningar och bearbeta dem under en längre tid. Forte välkomnar särskilt program för att stärka interventionsforskning och bygga upp metodkompetens och metodutveckling inom interventionsforskning för sociala insatser. Forskningsprogrammen ska utgå från professionens och brukares/klienters frågor och behov. Programmen ska därför planeras och genomföras i samverkan med socialtjänsten,

¹ Samverkan i dataanalys och tolkning av data kan till exempel innebära att forskarna diskuterar sina resultat och slutsatser med samverkande parter och får reaktioner och synpunkter som forskarna därefter kan ta med sig i det fortsatta arbetet, det vill säga som en form av kvalitetssäkring.

till exempel genom regionala stöd- och samverkansstrukturer (RSS), lokala FoU-enheter, chefer och personal, eller andra relevanta aktörer så som brukar- och intresseorganisationer. Programmen bör vara ämnesövergripande samt att forskargruppen består av både etablerade och mer juniora forskare. Det bör framgå hur den internationella kopplingen ser ut. Programplanen ska innefatta en tydlig beskrivning av hur forskningsresultaten är tänkta att nyttiggöras inom socialtjänsten.

- **Beloppsnivå:** Maximalt 4 miljoner kronor per år i sex år.
- **Behörighet:** För att ansöka måste du ha avlagt doktorsexamen senast vid den tidpunkt då ansökan lämnas in.
- **Bidragsspecifika krav:** Ansökningarna bör gälla ämnesövergripande samarbete mellan minst två forskargrupper med kompletterande inriktning och det bör framgå hur programmets ämnesövergripande samverkan skapar ett mervärde.

Projektbidrag

Projektbidrag är bidrag för enskilda forskningsprojekt. Forskningsprojekten ska utgå från professionens och brukares/klienters frågor och behov. Forskningsprojekten ska därför planeras och genomföras i samverkan med socialtjänsten, till exempel genom regionala stöd- och samverkansstrukturer (RSS), lokala FoU-enheter, chefer och personal, eller andra relevanta aktörer så som brukar- och intresseorganisationer. Ett fjärde år kan sökas för komplexa och omfattande forskningsprojekt såsom kontrollerade effektstudier men också för implementering och uppföljning. Vid ansökan om ett fjärde år ska detta motiveras särskilt i ansökan.

- **Beloppsnivå för projektbidrag:** I denna utlysning kan du ansöka om projektbidrag för två, tre eller fyra år. Forte har avsatt totalt cirka 54 miljoner kr för projektbidrag. Det finns inget maxbelopp för denna bidragsform men den sökta budgeten ska motiveras i ansökan. Forte beviljar i genomsnitt cirka 1,3 miljoner kr per år för projektbidrag.
- **Behörighet för projektbidrag:** För att ansöka måste du ha avlagt doktorsexamen senast vid den tidpunkt då utlysningen stänger.

Internationell postdok

Internationell postdok syftar till att öka internationell forskarrörlighet och gränsöverskridande forskningssamarbete samt utgör en möjlighet till kompetens- och karriärutveckling för juniora forskare. Internationell postdok ger forskare i Sverige möjlighet att förlägga sin postdokperiod vid en utländsk forskningsinstitution, samt ger forskare i andra länder möjlighet att genomföra sin postdokperiod vid en svensk forskningsinstitution. Det planerade forskningsprojektet ska utgå från agendans prioriterade områden.

Tänk på miljön! Minimera mängden planerade resor, överväg att delta i möten via länk samt, om möjligt, välj andra färdmedel än flyg. Var även noga med att beakta myndigheternas rekommendationer och riktlinjer för att minska spridningen av covid-19

Inresande postdokbidrag

Inresande postdokbidrag är avsedda för forskare utomlands som vill genomföra sin

postdok i Sverige. Forskningsmedel förvaltas av en svensk medelsförvaltare. För inresande postdokbidrag är du ensam sökande, du kan alltså inte bjuda in medverkande forskare. Stödformen omfattar två år. Minst två tredjedelar av projekttiden måste spenderas i Sverige.

- **Behörighet för inresande postdokbidrag.** Du är behörig att söka inresande postdokbidrag i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen mellan 9 februari 2019 och 9 februari 2021. Om du disputerade innan den 9 februari 2019 kan du räkna av tid för till exempel föräldraledighet eller sjukskrivning. Instruktioner finns längre ner i detta dokument. Du får inte ha bedrivit största delen av din huvudsysselsättning (arbete, studier etc) i Sverige i mer än sammanlagt 12 månader under den senaste treårsperioden. Kortare perioder, såsom semester, räknas inte.
- **Bidragsbelopp för inresande postdokbidrag.** Bidraget har ett fast belopp på 2 300 000 kr (1 150 000 kr/år). Till detta tillkommer eventuellt medföljandebidrag på 50 000 kr/medföljande och år. Som medföljande räknas partner och omyndiga barn.

Utresande postdokbidrag

Utresande postdokbidrag är avsedda för forskare i Sverige som vill genomföra sin postdok utomlands. Forskningsmedlen förvaltas dock av en svensk medelsförvaltare. För utresande postdokbidrag är du ensam sökande, du kan alltså inte bjuda in medverkande forskare. Stödformen omfattar två år. Minst två tredjedelar av projekttiden måste spenderas i det land där postdokperioden förläggs. [Se gärna sammanställningen på internationella forskningsmiljöer som är på relevanta för utlysningens inriktning.](#)

- **Behörighet för utresande postdokbidrag.** Du är behörig att söka utresande postdokbidrag i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen mellan 9 februari 2019 och 9 februari 2021. Om du disputerade innan den 9 februari 2019 kan du räkna av tid för till exempel föräldraledighet eller sjukskrivning. Instruktioner finns längre ner i detta dokument.
- **Bidragsbelopp för utresande postdokbidrag.** Bidraget har ett fast belopp på 2 300 000 kr (1 150 000 kr/år). Till detta tillkommer eventuellt medföljandebidrag på 50 000 kr/medföljande och år. Som medföljande räknas partner och omyndiga barn.

Repatrieringsbidrag

Det kommer att finnas möjlighet för utresande postdoks att söka ett så kallat repatrieringsbidrag (återvändarbidrag). Repatrieringsbidraget syftar till att ge forskare som återvänder till Sverige möjlighet att få extra tid och en organisatorisk hemvist för att söka finansiering för fortsatt forskning i Sverige, söka jobb utanför akademien eller möjlighet att följa upp och vidareutveckla idéer, resultat och kontakter från postdokprojektet. Repatrieringsbidrag kan sökas då omkring ett år har gått av postdokperioden. Mer information kommer tidigast september 2021.

Ansökningsprocessen

Alla ansökningar skickas in via [ansöknings- och granskningssystemet Prisma](#). Innan du påbörjar din ansökan, försäkra dig om att följande villkor är uppfyllda:

- Du har skapat ett personligt konto i Prisma
- Alla som ingår i ansökan som medverkande forskare har skapat personliga konton i Prisma
- CV- och publikationsuppgifter för huvudsökande och medverkande forskare har lagrats på respektive forskares personliga konto
- Din medelsförvaltare har ett organisationskonto i Prisma och har blivit godkänd som medelsförvaltare hos Forte. [Läs mer om Fortes kriterier för godkännande av medelsförvaltare.](#)

Ett villkor för att din ansökan ska beredas är att slutredogörelser för eventuella tidigare beviljade bidrag har skickats in. Detta gäller endast bidrag där tidpunkten för slutlig återrapportering har passerat. Vi tar hänsyn till eventuell tidigare beviljad förlängning av dispositionstiden och därmed senarelagt datum för återrapportering.

För mer information om hur ansökan ska skrivas, se instruktioner för respektive bidragsform på utlysningens webbsida.

Beredning

Ansökningarna bedöms av en beredningsgrupp bestående av internationella forskare och svenska allmänrepresentanter. Beslut om medel tas av Fortes styrelse.

Eftersom ansökningarna kommer att bedömas av internationella experter bör de i sin helhet skrivas på engelska (undantaget de fält där det särskilt efterfrågas text på svenska). Om din ansökan skrivs på svenska riskeras bedömningens kvalitet. Forte tar inget ansvar för kvaliteten på eventuella översättningar.

Fortes bedömningskriterier

Vetenskaplig kvalitet:

- Syfte, frågeställningar, teoriansknytning, bakgrund och projektets originalitet
- Studiedesign, metoder för datainsamling och analys
- Tvär- och/eller flervetenskaplig ansats
- Kön- och genusperspektiv i forskningens innehåll

Relevans:

- Relevans i relation till samhällets behov, Fortes ansvarsområden och utlysningens inriktning
- Samverkan med användare av forskningen
- Nyttiggörande och kommunikation av forskningsresultat

Genomförbarhet:

- Arbetsplanens kvalitet
- Projektledarens och forskargruppens forskningskompetens
- Redogörelse för eventuell tidigare egen forskning på området
- Personal och budget som bedöms utifrån rimlighet

Vägledande frågor för bedömningskriterierna

Ansökningarna kommer att bedömas utifrån respektive bedömningskriterium och som baseras på vägledande frågor. De vägledande frågorna presenteras nedan.

Vetenskaplig kvalitet

Forskningsfrågeställningarna

- Har den sökande motiverat behovet av forskningen? Beskrivs kunskapsluckan utifrån befintlig forskning? Är projektets frågeställningar väl beskrivna och väl underbyggda?
- Är de centrala begreppen väldefinierade och teoretiskt sammanhängande?
- I vilken grad kan projektet öka kunskapen om socialtjänstens funktionssätt, resultat och effekter? I vilken grad kan projektet leda till att förbättra insatser, stöd, åtgärder eller organisatoriska aspekter inom socialtjänsten som i förlängningen leder till förbättringar för socialtjänstens målgrupper?
- Finns genus- och mångfaldsperspektiv i forskningens innehåll om så är relevant?

Metodik

- Är den metodologiska ansatsen den bäst lämpade för att svara på projektets frågeställningar utifrån givna förutsättningar?
- Är projektets metodik väl beskriven och väl underbyggd? Har man tagit hänsyn till potentiella problem/fallgropar i metodiken eller forskningsprocessen och hur de kan hanteras? I de fall det är relevant (till exempel interventionsstudier), beskrivs hantering av potentiella systematiska fel (bias) under studiens genomförande och resultatbearbetning?
- Har projektet potential att på ett väsentligt sätt flytta fram gränserna för forskningsområdet? Används till exempel teorier, data och metoder på ett nyskapande sätt för att närma sig den vetenskapliga frågeställningen?
- Har projektet en tvär- och/eller flervetenskaplig ansats om så är relevant?

Relevans

- Har den sökande säkerställt att forskningsfrågorna är relevanta för socialtjänsten och relevanta målgrupper?
- Har projektet potential att öka kunskapen om socialtjänstens funktionssätt, resultat och effekter?
- Kopplar projektet till ett eller flera av programmets prioriterade forskningsområden?
- Har projektet potential att förbättra insatser, stöd, åtgärder eller organisatoriska aspekter inom socialtjänsten som i förlängningen leder till förbättringar för socialtjänstens målgrupper?
- Finns det en väl beskriven plan för hur forskningsresultaten ska kommuniceras, både inom praktik och akademi samt nyttiggöras?

Samverkan/samskapande med företrädare för socialtjänsten, professioner, brukare/klienter och andra aktörer i forskningsprocessen

- Hur har projektet etablerats och förankrats inom socialtjänsten och med andra relevanta aktörer? Finns det dokument som styrker samverkan (till exempel i form av ”letter of intent”)?
- Hur och i vilka delar av forskningsprocessen (studiedesign, datainsamling, analys, tolkning, spridning och implementering) sker samverkan/samskapande med praktik och/eller brukare/brukar- och intresseorganisationer eller andra relevanta aktörer?
- Är alla viktiga perspektiv/parter relevanta för forskningsprojektet inkluderade? Motiveras valet av perspektiv?
- Vad ska de olika perspektiven/parterna bidra med och vilket mandat/roll/ansvar har de? Är rollerna och mandatet för samverkan/samskapande med praktik och/eller brukare/brukar- och intresseorganisationer eller andra relevanta aktörer tydliga?

Genomförbarhet

- Är projektets tidsplan, planering och budget realistisk och lämplig, och utformning och val av tillvägagångssätt adekvat för projektets genomförande och förväntade resultat?
- Finns adekvata resurser att tillgå för projektet, inklusive handledning och eventuell utrustning?
- Är material, metoder, modeller, och om tillämpligt, patient- och/eller brukarkohorter tillräckliga och väl anpassade till hypotes eller de vetenskapliga frågeställningarna?
- Hur starka är den sökandes meriter och kompetens i relation till forskningsområdet och tidigare forskningsmiljö? Har forskargruppen tidigare erfarenhet och kompetens av att bedriva klient- och praktikinära forskning?
- Har den sökande tillräcklig kliniska och vetenskaplig erfarenhet, expertis, självständighet och vetenskapliga nätverk för att genomföra projektet?

Riktlinjer för hur Forte hanterar ansökningar där delar av forskningen ska bedrivas utomlands

- Forte ser positivt på internationell forskningssamverkan. Fortes ansvarsområden rymmer komplexa samhällsutmaningar där internationell forskningssamverkan kan ge viktiga bidrag.
- Fortes bidrag kan användas för att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder, men forskningen ska vara initierad och ledd från Sverige eller tydlig del i samarbetsforskning.
- Ansökningar som innehåller internationella samarbeten bedöms med samma kriterier som övriga forskningsansökningar och av samma beredningsgrupper.
- I bedömningen av forskningsansökningar ska granskarna i Fortes beredningsgrupper bedöma om en eventuell utlandsdel i ett projekt tillför ett mervärde för projektet eller är en förutsättning för ett projekt med t.ex. global eller komparativ ansats.
- Det är huvudsökandes ansvar att ta reda på hur den egna medelsförvaltaren ställer sig till att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder och finna lämpliga former för hur samarbetet ska gå till i varje specifikt fall.

- Det är medelsförvaltaren för bidraget, d.v.s. den huvudsökandes hemmainstitution i Sverige, som bestämmer och tar ansvar för att vid behov anställa utländsk personal eller betala för aktiviteter och tjänster som utförs i andra länder.

Avräkningsbar tid

Om du söker en bidragsform med särskilda krav på karriärålder har du möjlighet att ansöka om undantag på grund av avräkningsbar tid. Den avräkningsbara tiden ska ha infallit efter doktorsexamen.

Godkända anledningar till avräkningsbar tid är föräldraledighet, förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer, militärtjänstgöring samt sjukdom (egen eller vård av nära anhörig). Observera att vi inte godkänner andra anställningar, arbetslöshet eller semester som avräkningsbar tid.

Du styrker din avräkningsbara tid genom att skicka in ett intyg till forte@forte.se senast den 16 februari. I mejlet anger du diarienumret för den ansökan som intyget gäller (diarienumret fås i Prisma efter utlysningens deadline, alltså bör din ansökan ha ett diarienummer på morgonen den 10 februari. För föräldraledighet ska intyg från Försäkringskassan skickas in. I det undantagsfall då detta inte är möjligt skickas istället ett intyg från arbetsgivaren. Det är viktigt att du i din ansökan i Prisma bockar för rutan för avräkningsbar tid som visar att du skickar in intyg separat.

Öppen tillgång

Resultat från Fortefinansierad forskning ska publiceras fritt tillgängligt (open access). [Läs mer om öppen tillgång.](#)

SweCRIS

Forte överför information om beviljade bidrag till SweCRIS, en nationell databas över bidragsfinansierad forskning som inrättats på uppdrag av regeringen. [Läs mer om SweCRIS.](#)

Tidsplan

Utlysningen stänger	9 februari 2021, kl. 14:00
Fortes styrelse fattar beslut om finansiering	Maj 2021
Projektstart	1 juli 2021